

İNSAN TİCARETİNİN MAĞDURLARI: HUKUKİ DESTEK VE ZARAR TAZMİNİ HAKKI

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

ÜCRETSİZ HUKUKİ DESTEK

İnsan ticareti, genel itibarıyla ağır cezai suç ve insan haklarının ihlali olarak nitelendirilmektedir. İnsan ticareti, hem uluslararası hukuk hem de ülkemiz hukukunda da bu şekilde nitelendirilmiştir. İnsan ticareti, günümüz modern köleliğin bir şeklidir. İnsan ticareti yapan şahsın (insan taciri) belli bir kâr amacı için şiddet, dayatma veya dolandırma yöntemine başvurması suretiyle diğer bir kişiyi cinsel ilişkiye girmesi veya istihdam etmesi ya da belli bir hizmet sunması doğrultusunda zorlamasıyla, bu cezai suç işlenmiş olur. Bir kişinin bir yerden başka bir yere taşınması da insan ticareti kapsamında değerlendirilebilir, ancak bu türden her durumun bu kapsama dahil olması gerektiği anlamına gelmez. Kişilerin yaşadıkları şehirde istismar edilmeleri veya istismar edilmek amacıyla başka bir yere nakledilmelerinden, ayrıca kişilerin öncesinde bir insan taciri için çalışmayı kabul edip etmemesi veya kendilerinin üzerinden gerçekleşen bir insan ticaretinin doğrudan bir sonucu olarak cezai suçun işlenmesine dahil olup olmamaları ya da kişilerin istismar edilip edilmemelerinden bağımsız olarak, insan ticareti mağduru olduğu söylenebilir. Çocuklar, bu tür durumlarda istismar edilmeleri amacıyla belli yöntemlerin (şiddet, dolandırma, meğduriyet hâlinin suistimal edilmesi v.b.) kullanılmasına bakılmaksızın insan ticareti mağduru olarak nitelendirilir.

“Ana, restoranda çalışacağına ilişkin yalan bir vaatle insan tacirleri tarafından kandırılıp insan ticaretine maruz kalmıştı. Ana 1 yıl boyunca cinsel istismara uğramıştı ve insan tacirlerinin elinden kaçamamıştı. Bir polis baskını esnasında kurtarılmıştı. Akabinde sosyal yardım programına dahil edilmiş, güvenli bir yerde ikâmet etmiş ve kendisine psiko-sosyal ile tıbbi destek sağlanmıştı. Ana, mahkeme sürecinde mağdur/şahit sıfatıyla yer almıştı. Kendisine bir avukat tarafından ücretsiz hukuki destek sağlanmıştı. Avukat kendisini mahkeme nezdinde temsil etmiş ve çektiği acıların sonucunda yaşadığı meğduriyetin tazmin edilmesini talep etmişti. Mahkeme sürecinin sonunda insane tacirleri mahkûm edilmiş, Ananın 6.500 Avro değerindeki zarar tazmini talebi mahkeme tarafından onaylanmıştı.”

İNSAN TİCARETİ MAĞDURU OLARAK İŞBU HAKLARA SAHİPSİNİZ:

- Mağdur, zarar gören taraf veya şahit olarak ücretsiz hukuki destek hakkına erişim;
- Yazılı olarak verilmek suretiyle polis, savcılık ve mahkeme organları tarafından hak ve yükümlülükleriniz hakkında koruma ve bilgi edinme;
- Mahkeme süreci esnasındaki haklarınız hakkında bilgi edinme;
- Karar vermeniz hakkında belirli bir süre tanınması hakkı;
- Fiziki şiddet sonucu oluşan yaralanmalar hakkında tazmin talep etme hakkı;
- Çocuk – mağdur iseniz vasi hakkı;
- Yabancı vatandaş iseniz ve dili anlamıyorsanız, tercüman hakkı;
- Geçici ikâmet izni hakkı;
- İltica talebinde bulunma hakkı;
- Mahremiyet ve güvenlik hakkı;
- Zihinsel ve fiziki refahınızın sağlanması yönündeki diğer haklar.

ÜCRETSİZ HUKUKİ DESTEK

- Sivil toplum kuruluşları tarafından insan ticareti mağdurlarının korunması amacıyla uygulanan programlara dahil edilmektesiniz. Bu konu hakkında polise, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı - Ulusal Yönlendirme Mekanizmasına, Sosyal Hizmetler Merkezine veya “Açık Kapı” Derneğine başvurmalısınız.
- Adalet Bakanlığının bölgesel birimleri veya yetkili sivil toplum kuruluşları (broşürün son kısmına bakınız) tarafından ücretsiz hukuki destek talep ediniz, sizlere avukat temin edilecektir.
- Avukat, haklarınızın korunmasına ilişkin süreci sizlere açıklayacaktır. Avukatınız hikâyenizi detaylı olarak bilmelidir, çünkü sizleri yetkili kurumlar nezdinde temsil edecek, süreç hakkında sizleri bilgilendirecek ve bu süreçte haklarınızı savunacaktır.

ZARAR TAZMİNİ

İnsan ticareti mağdurları, ağır insan hakları ihlallerine maruz kalmaktadır. Ağır fiziki ve psikolojik traumalar yanı sıra, size yönelik işlenen cezai suçlar neticesinde maaşlarınız veya gayrimenkullerinizi kaybetme

gibi ciddi ekonomik zarara da maruz kalabilirsiniz. İnsan ticareti mağduru olarak, size yönelik cezai suç işleyenlerden hak ettiğiniz şekilde maddi ve manevi zarar tazmini talebinde bulunma hakkına sahipsiniz.

- **Maddi zarar** - Sağlık güvenliği, sağlık kontrol ve analizleri, ulaşım, mülkiyetinize yönelik zarar ve kaybedilen kâr (eğer diğer faaliyetlerden ötürü kâr elde edecek imkânınız olmamışsa veya gelirleriniz azalmışsa) kapsamaktadır.
- **Manevi zarar** - Yaşadığınız fiziki ve zihinsel acıyı, korkuyu, ciddi engelliliği, azalmış olan çalışma yetkinliğini (bir sonraki manevi zarar) kapsamaktadır.

CEZA MUHALEMESİ VE MEDENİ YARGILAMA:

İNSAN TİCARETİ FAİLLERİNE YÖNELİK CEZA MUHALEMESİ

Muhakeme, insan ticareti suçunu işleyen faillere yönelik cezai kovuşturma ve cezalanmaları doğrultusunda güçlü delillerin toplanması amacıyla icra edilir. Şahsen veya avukat vasıtasıyla işbu haklara sahipsiniz:

- Kendi haklarınızı gerçekleştirme amacıyla soruşturma ve mahkeme süreçlerinde belli aktivitelerin gerçekleşmesini talep etme hakkına sahipsiniz;
- Mahkemeye katılma, deliller önerme, kendi hikâyenizi anlatma ve zarar tazmini talep etme hakkına sahipsiniz;
- Kamuoyundan, medyalardan ve fail/faillerden korunma hakkına sahipsiniz; İnsan ticareti mağduru olarak mahremiyet ve güvenlik haklarına sahipsiniz.

ÇOCUK – MAĞDUR İSENİZ (18 YAŞINDAN KÜÇÜK İSENİZ):

- Ebeveyniniz/Vasinizin yazılı izin vermesinin ardından Tanık Koruma Programına dahil olacaksınız ve sizlere ücretsiz hukuki destek ve güvenlik temin edilecektir;
- Polis size ve ailenizi gelecekte oluşabilecek rahatsız/taciz edilmelerden ve acılardan koruyacaktır;
- Yetkili organlar sizlere yönelik özel bir ihtimam ile yaklaşım sergilemeli ve mahremiyenizi muhafaza etmelidir;

- Sosyal Hizmetler Merkezi ve STKlardan ihtiyaç duyduğunuz yardım ve destek sizlere sağlanacaktır;
- Siz ve ebeveynleriniz/vasileriniz cezai kovuşturma hakkında bilgilendirileceksiniz ve mağdur tarafı olarak sürece dahil olabilecek, zarar tazmini hakkını gerçekleştirebileceksiniz.

MEDENİ YARGILAMA

Maddi ve manevi tazminat davası şahsen veya yetkili vekil tarafından açılabilir. Sizin de katılabildiğiniz ana duruşmanın ardından, talebin doğru şekilde açıklanması ve delil ile belgelerle desteklenmesi durumunda mahkeme zarar tazmini hakkında kararını verir. Mahkemenin zarar tazmini hakkında menfi bir karar vermesi veya mahkeme belirlenen tazminat tutarının yeterli olmaması durumunda, yetkili avukat vasıtasıyla 15 gün içerisinde Temyiz (İstinaf) Mahkemesine başvurabilirsiniz.

İCRA İŞLEMİ

Zarar tazminine ilişkin hukuki yüküklüğü olan nihai kararın (cezai veya medeni muhakeme sonucu) temin edilmesinin akabinde, kararda belirtilen miktarın tahsisini gerçekleştirebilirsiniz.

- 18 yaşından büyük iseniz, şahsen veya hukuki temsilci vasıtasıyla bir icra memuru ile anlaşabilirsiniz. İcra memuru fail/faillerden belirlenen tazminat miktarını tahsis edecektir.
- 18 yaşından küçük iseniz, ebeveyniniz/vasiniz veya size tahsis edilen avukat icra makamı nezdinde mahkumun mal varlığının tespiti için süreç başlatabilir. Eğer suç işleyen fail/faillerin, tazminat tutarının temin edilmesi için (yeterli) mülkiyeti veya maddi durumu yoksa, tazminatın esasının belirlenmesine ilişkin talep ilgili mahkemeye iletir. Mahkemenin karar vermesinin akabinde, Adalet Bakanlığının tazminat tutarının ödenmesi hususunda onay vermek imkânı vardır.

HAKLARINIZI KORUMAK İÇİN ŞUNU DA YAPABİLİRSİNİZ

Ülkemiz hukuk sistemindeki hukuk çerçevesi kapsamında tüm imkânların tükenmesi durumunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine de başvurabilirsiniz.

İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARINA YARDIM SUNAN İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN İLETİŞİM BİLGİLERİ:

- **Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı - Ulusal Yönlendirme Mekanizması**
Telefon: 02 310 6443,
Cep: 076 456 795,
Cep: 075 311 726
- **Polis: 192**
- **Şiddet ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Derneği – Açık Kapı;**
Ücretsiz yardım hattı: 0800 11 111; 02 72 00 107;
www.lastrada.org.mk;
e-posta: lastrada@lastrada.org.mk
- **Kamu Denetçisi,**
„Makedonya“ Caddesi No. 19
Telefon: 02 3 129 335; 02 3 129 359;
e-posta: contact@ombudsman.mk
Web sitesi: http://pristapodpravda.mk/bpp/

ÜCRETSİZ HUKUKİ YARDIM SUNMA HAKKINDA YETKİLİ OLAN KURULUŞLARIN LİSTESİ

- **Makedon Genç Hukukçular Derneği – Üsküp;**
„Zlatko Şnayder“ caddesi No. 4a-1/3, Üsküp;
İrtibat: Elena Georgievska
Telefon: 02/3220-870
e-posta: contact@myla.org.mk; www.myla.org.mk
- **Ulusal Roman Merkezi – Kumanova;**
„Done Bojinov“ No. 11/5, Kumanova;
İrtibat: Oliver Mitov – hukukçu;
Telefon: 031/427-558
e-posta: info@nationalromacentrum.org;
Web sitesi: www.nationalromacentrum.org
- **Eğitim – Yardımlaşma Kuruluşu EHO – İştıp,**
„Hristiyan T. Karpoş“ No. 6/4, İştıp; İrtibat: Blagitsa Kirov – hukukçu;
Telefon: 032/384-143
e-posta: ed_hum_eho@yahoo.com
Web sitesi: www.eho.org.mk

AÇIK KAPI DERNEĞİ

Şiddet ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Derneği – “Açık Kapı/La strada” ulusal çapta faaliyette gösteren ve çalışmaları tamamen insan ticaretiyle mücadele alanına adanmış olan sivil toplum kuruluşudur. 2000 yılında kurulan kuruluş, kuruluşundan itibaren kapsamlı olarak insan ticareti sorununu ele almakta ve insan ticareti mağdurlarının sayısının azalması ile mevcut mağdurların daha iyi bir yaklaşımla karşılaşmaları doğrultusunda politikalar ve stratejilerin oluşmasında aktif olarak yer almaktadır. Açık Kapı derneği ayrıca insan ticareti mağdurlarının barındığı ve ayınlarının yeniden topluma kazandırılması hizmetlerinin sunulduğu bir merkez de yönetmektedir. Bu merkezde insan ticareti sorunu hakkında bilgiler ile önlenmesi yönünde alınan gerekli önlemler hakkında da bilgi sunulmaktadır. Ayrıca ücretsiz yardım hatlarıyla da ülkenin dört bir yanından vatandaşlara hizmet sunmaktadır.

Broşür hukuki danışmanlık niteliğinde değildir ve hukuki danışmanlık ihtiyacını karşılamamaktadır.

Broşür, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin ortak desteğiyle hazırlanmıştır. Ancak bu durum, broşürde belirtilen görüşlerin Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliğinin düşüncelerini yansıttığı anlamına kesinlikle gelmemektedir.

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

